

Preventivní tělovýchovně-lékařské prohlídky studentů tělesné výchovy a sportu

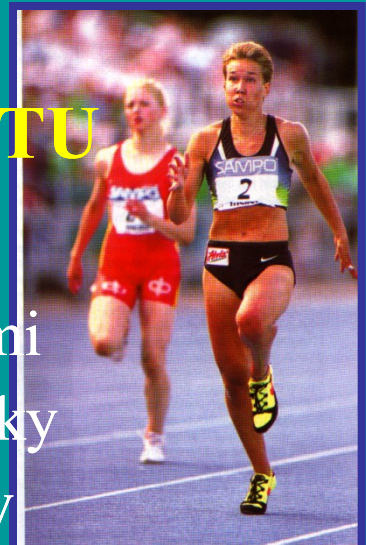
Jan Novotný

Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity
Brno 2002

POŠKOZENÍ ZDRAVÍ PŘI TV A SPORTU

- kontakt se sportovním náčiním, hřištěm, okolními předměty, zvířaty, hráčem, rozhodčím, diváky
- špatně vykonaný pohyb v důsledku únavy, ztráty koncentrace

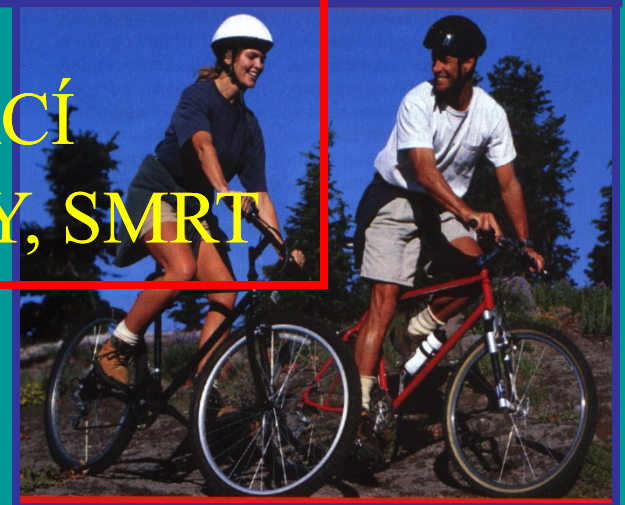

□ TV a SPORT při SKRYTÉ NEMOCI

⇒ PŘETÍŽENÍ

⇒ PORUCHA - SELHÁNÍ FUNKCÍ

⇒ PROGRESE NEMOCI, ÚRAZY, SMRT

PORUCHY A SELHÁNÍ ŽIVOTNÍCH FUNKCÍ

nervových, dechových, oběhových, metabolických, hormonálních, termoregulačních indukované zátěží v tělesné výchově a sportu v době onemocnění:

- srdce, cévy, krev
- plíce, dýchací cesty (astma)
- játra
- ledviny, močové cesty
- mozek (epilepsie)
- žlázy s vnitřní sekrecí (diabetes mellitus, thyreopatie)
- *akutní a chronické infekce*

Náhlá srdeční smrt při sportu na univerzitách

Prevalence:

1/200 000 VŠ studentů v 1 akademickém roce

(B. J. Maron. Cardiovascular Risks to Young Persons on the Athletic Field. Annals of Internal Medicine, 1 September 1998. 129: 379-386)

při:

joggingu, maratonu, orientačním běhu

ledním hokeji, fotbalu,

windsurfingu,

boxu, ...

Mechanismus vzniku náhlé srdeční smrti

♠ porucha srdeční elektrické aktivity

⇐ komorové tachydysrytmie

⇐ mechanismus reentry

⇐ bloky přenosu elektrického podráždění

⇐ zástava pacemakeru

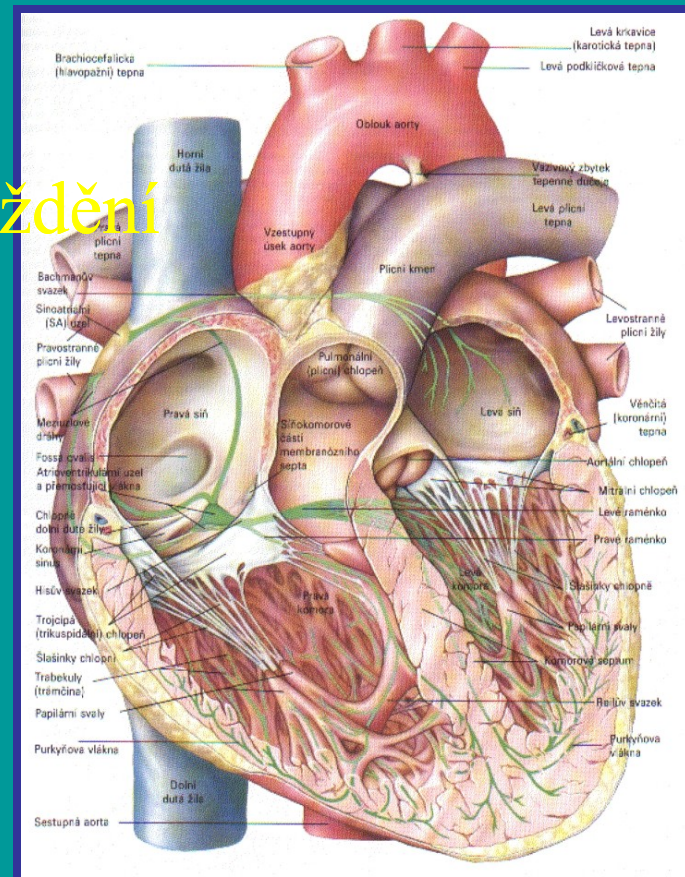
⇐ ložiskové onemocnění myokardu

♠ vyčerpání a selhání myokardu

⇐ difuzní onemocnění myokardu

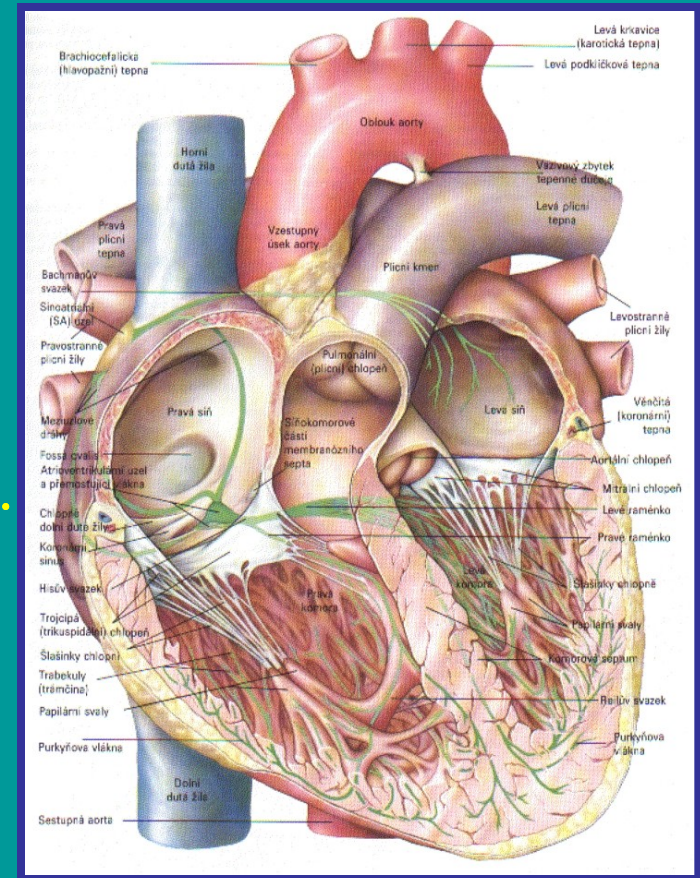
⇐ srdeční vada, hypertenze

⇐ doping

Příčiny náhlé srdeční smrti ve sportu

- ♥ idiopatická dilatovaná kardiomyopatie (vrozená vada)
- ♥ stenosa aortální chlopně
- ♥ prolaps mitrální chlopně
- ♥ syndrom dlouhého QT úseku
- ♥ preexcitační syndrom
- ♥ myocarditis (infekce: viry, ...)
- ♥ kardiomyopatie (alkohol, kokain, ...)
- ♥ hypertrofická kardiomyopatie
(↑ kyslíkové volné radikály?)
- ♥ ischemická choroba srdce
- ♥ vrozená vada koronárních tepen
- ♥ komoce srdce (při nárazu do hrudníku)

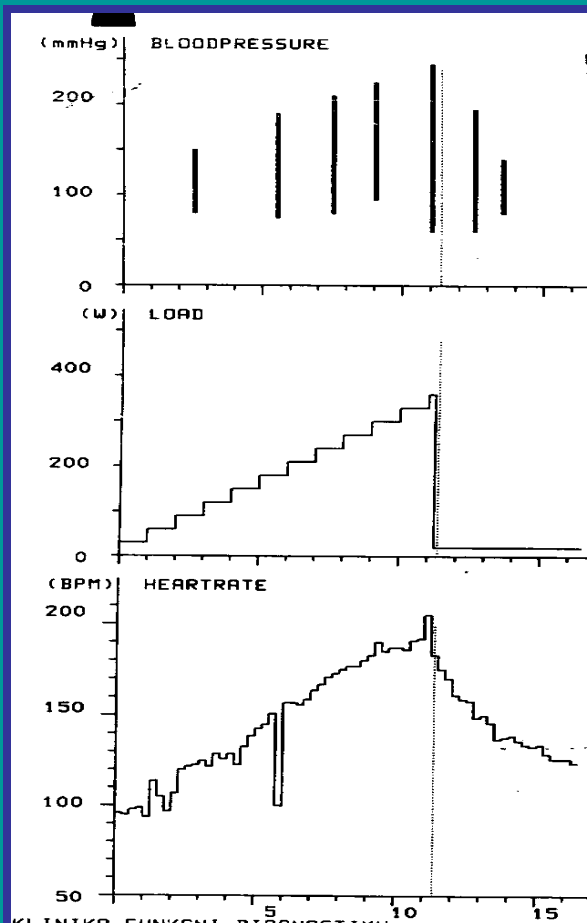
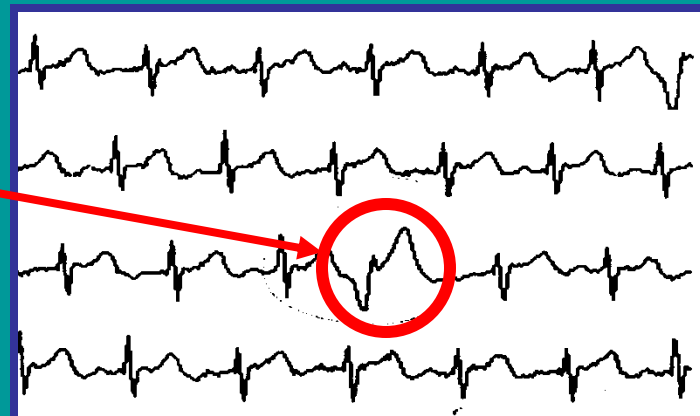

P.R. - 17 let, bez potíží, po chřipce

Prevent.prohl: 2,3,4 W/kg - 1-3 VES/min.

Zátěžový ekg test do maxima:

při SF 189 VES - kuplet - triplet

Posuzování zdravotní způsobilosti k pohybové aktivitě při preventivní sportovní – lékařské prohlídce

1. Anamnéza

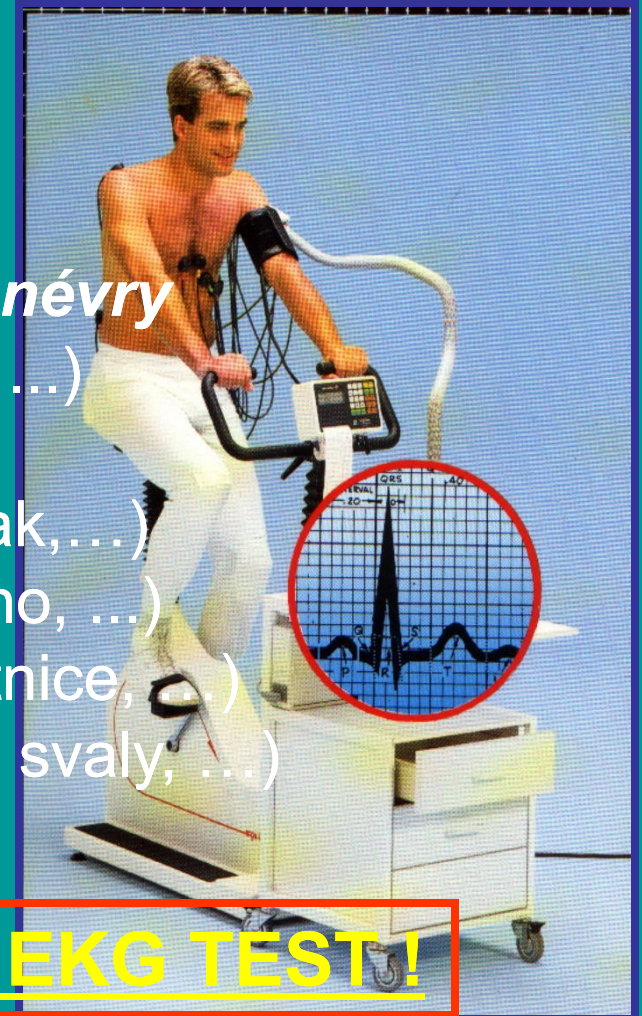
- osobní, včetně sportovní
- rodinná

2. Klinické vyšetření v klidu

pohled, poslech, pohmat, poklep, manévry

- krevního oběhu (srdce, tepny, tlak, ...)
- nervového systému, smyslů (stoj, chůze, rovnováha, reflexy, zrak, ...)
- orgánů močového a trávicího (břicho, ...)
- orgánů hormonálního systému (štítnice, ...)
- pohybového aparátu (kosti, klouby, svaly, ...)
- somatického rozvoje (růst)

3. Vyš. reakce oběhu - ZÁTĚŽOVÝ EKG TEST!

Z vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ČR č. 3/1991

■ 10a/odst.1: “Preventivní lékařské prohlídce jsou povinni se podrobit: a) účastníci všech forem povinné tělesné výchovy”

■ 10a/odst.2: “Účastníci tělovýchovných a sportovních akcí jsou povinni prokázat svou zdravotní způsobilost předložením lékařského posudku.”

■ 10b: “Organizátoři, rozhodčí, trenéři, cvičitelé, instruktoři a ostatní pracovníci při zabezpečování účasti na tělovýchovné a sportovní akci jsou povinni kontrolovat, zda sportovci zúčastňující se tělovýchovných a sportovních akcí mají posudek o zdravotní způsobilosti.”

PREVENCE SELHÁNÍ ŽIVOTNÍCH FUNKCÍ

- vyhledání a odstranění zdravotních oslabení
u osob před intenzivní zátěží

- před přijímací sportovní talentovou zkouškou
- před praktickou výukou TV a sportu nejen na VŠ

Sportovně-lékařská preventivní prohlídka

- zjištění zdravotního stavu,
včetně reakce na tělesnou zátěž
- doporučení případných opatření
 - volby a způsobu pohybové aktivity
 - další vyšetření, léčba

Děkuji za pozornost.